

De fleste missioner har projekter både inden for demokrati og menneskerettigheder, økonomi og god regeringsførelse samt sikkerhedsområdet – eller mangesidede projekter, der kombinerer flere elementer.

På *Balkan* (Albanien, Bosnien-Herzegovina, Kroatien, Makedonien, Serbien og Montenegro, Kosovo) har OSCE sine største feltmissioner. Menneske- og mindretalsrettigheder, tilbagevenden af flygtninge, forsoning, opbygning af retsstater, civilsamfund og medier er de centrale indsatsområder. Projekterne spænder lige fra polititræning og rådgivning i forbindelse med ny lovgivning til opbygning af multietniske uddannelsessystemer.

I Kosovo indgår OSCE's mission som en del af FN's administration, UNMIK, med selvstændigt ansvar for demokratisering og institutionsopbygning. En tilsvarende rolle er OSCE tildelt i Dayton-freds aftalen for Bosnien-Herzegovina. OSCE arbejder meget tæt sammen med EU og NATO på Balkan for at fremme de fælles målsætninger. Efterhånden som EU øger sine aktiviteter på Balkan, må OSCE's lokale tilstedeværelse forventes at blive ændret og de fleste steder faset ud til fordel for andre samarbejdsformer.

Det vil give flere ressourcer til arbejdet i andre indsatsområder, hvor OSCE traditionelt har spillet en meget synlig rolle – særlig i Centralasien og Kaukasus – der i fremtiden må forventes at være de største trusler mod sikkerhed og stabilitet.

OSCE's hidtidige hovedindsatser i *Centralasien* (Kazakstan, Kirgizistan, Tadjikistan, Turkmenistan, Uzbekistan) har været indenfor demokratisering og menneskerettigheder. I de seneste år er der kommet stadig flere projekter til, der tager sigte på sikkerhedsmæssige problemer som f.eks. narkotika- og våbensmugling og anden organiseret kriminalitet, der ikke blot kan destabilisere landene i regionen, men også finansiere terrorisme. Politiprojekter samt projekter på det politisk-militære område, f.eks. minefyndning, er også i vækst. OSCE er i modsætning til en række andre internationale organisationer fysisk til stede i alle fem centralasiatiske republikker og har et godt netværk af kontakter til både myndigheder og civilsamfund.

OSCE's missioner i *Kaukasus* (Armenien, Azerbajjan, Georgien) har lignende brede mandater. I Armenien og Azerbajjan er indsatsen koncentreret om støtte til civilsamfundet, udarbejdelse af lovgivning, træning af journalister og andre områder af betydning for demokratisering

og retsstatsprincipper. I løbet af 2003 er fokus desuden i stigende grad blevet rettet mod projekter inden for polititræning, bekæmpelse af menneskehandel og korrupsionsbekæmpelse. Mod slutningen af 2003 fik OSCE-missionen i Georgien efter »Rose-revolutionen« ud over sine løbende opgaver også i opdrag at støtte organiseringen af de præsident- og parlamentsvalg, der har givet landet et nyt demokratisk perspektiv. De nye myndigheder i Georgien ønsker en generel styrkelse af OSCE-missionen, herunder gennem oprettelse af en række nye regionale kontorer.

I Georgien har OSCE desuden længe sammen med FN været engageret i processen for løsning af en række uløste – såkaldt frosne – konflikter, der fortsat truer stabiliteten i området og landets enhed. OSCE overvåger grænsen mellem Georgien og republikkerne Tjetjenien, Dagestan og Ingusjetien i den russiske føderation for at søge at forhindre en import af problemerne i disse republikker ind i Georgien. EU yder finansiel støtte til de georgiske grænsevagter, der beskytter OSCE's ubevæbnede observatørkorps.

OSCE's Minsk-gruppe, der ledes i fællesskab af OSCE-formandskabet, USA, Rusland og Frankrig, spiller hovedrollen i forsøget på at finde politisk løsning på den nu frosne konflikt mellem Armenien og Azerbajjan om området Nagorno-Karabakh. Der er ønske om et øget engagement også af EU, men for øjeblikket er der ringe udsigt generelt til et gennembrud for forhandlingerne.

I *Moldova* har OSCE sammen med Rusland og Ukraine en central placering i forhandlingerne om en løsning af konflikten med udbryderrepublikken Transnistrien. Der er i den forbindelse oprettet en økonomisk fond for at fremskynde tilbagetrækning og destruktion af russisk ammunition fra udbryderrepublikken. Der kunne i løbet af 2003 efter lang tids stilstand konstateres fremskridt angående tilbagetrækningen af ammunition.

OSCE's mission (bistandsgruppe) i *Tjetjenien* lukkede med udgangen af 2002 på grund af de uacceptable betingelser, som Rusland opstillede for dens fortsættelse. Der har siden været fælles overvejelser om forskellige andre modeller for en fortsat OSCE tilstedeværelse, men uden udsigt til en fysisk genetablering af missionen i Groznyj. I marts 2003 udsendte OSCE/ODIHR en mindre teknisk mission af sted i forbindelse med forfatningsafstemningen. På baggrund af de dårlige sikkerhedsforhold i området beslutte-